

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 76g/2024

privind excepția de neconstituționalitate
a articolelor 2 alin. (3) lit. c) și 12 din Codul administrativ
(*actul administrativ normativ*)

CHIȘINĂU

25 aprilie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Sorina Munteanu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 1 aprilie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 25 aprilie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 2 alin. (3) lit. c) și 12 din Codul administrativ, ridicată de dl Ruslan Nastas, parte în dosarul nr. 3r-9/2024, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, de un complet de judecători de la Curtea Supremă de Justiție format din domnul Ion Malanciuc și doamnele Stela Procopciuc și Diana Stănilă.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 27 noiembrie 2023, dl Ruslan Nastas a depus o acțiune în control normativ împotriva Guvernului Republicii Moldova privind anularea punctului 2 din Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere.

4. Printr-o încheiere din 20 decembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă cererea respectivă, pentru că actul contestat nu constituie un act administrativ normativ în sensul articolului 12 din Codul administrativ, iar verificarea lui ține de competența Curții Constituționale.

5. Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, în recursul formulat, dl Ruslan Nastas a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 2 alin. (3) lit. c) și 12 din Codul administrativ.

6. Prin Încheierea din 27 martie 2024, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 24 Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

„(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.
[...]”

8. Prevederile relevante ale Codului administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, sunt următoarele:

Articolul 2 Reglementarea raporturilor administrative

„[...]”

(3) Prevederile prezentului cod nu se aplică:

- a) raporturilor juridice de drept privat la care participă autoritățile publice;
- b) raporturilor juridice ale autorităților publice care acționează în baza Codului contravențional sau Codului penal;
- c) actelor supuse controlului de constituționalitate de către Curtea Constituțională;**
- d) procedurii de elaborare și adoptare a actelor normative.”

Articolul 12 Actul administrativ normativ

„Un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției nu este de acord cu soluția instanței de apel care a stabilit că Hotărârile Guvernului sunt acte supuse controlului de constituționalitate de către Curtea Constituțională. Totodată, acesta afirmă că din jurisprudența Curții Constituționale reiese că Hotărârea Guvernului face obiect al controlului de constituționalitate doar în cazurile în care este criticată prin raportare la prevederile Constituției. Din contră, atunci când este criticată prin raportare la o lege, ea poate fi supusă controlului de legalitate de către instanțele de judecată.

10. Autorul consideră că este necesară intervenția Curții Constituționale pentru a delimita mai clar cazurile în care Hotărârile Guvernului fac obiect al controlului de constituționalitate și cazurile în care acestea fac obiect al controlului de legalitate.

11. În opinia autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 24 (*dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul administrativ, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolele 2 alin. (3) lit. c) și 12 din Codul administrativ, care nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

16. Așa cum rezultă din sesizare, pe rolul Curții Supreme de Justiție se află o cerere în recurs prin care se solicită, *inter alia*, examinarea legalității unei încheieri a instanței de apel prin care s-a declarat inadmisibilă o cerere de control al legalității unor prevederi dintr-o Hotărâre a Guvernului. Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

17. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-

un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 116 din 26 septembrie 2023, § 14 și jurisprudența citată acolo).

18. Curtea observă că, deși autorul a invocat articolele 1, 4, 20, 23 și 24 din Constituție, acesta nu a argumentat caracterul contradictoriu al prevederilor contestate cu normele constituționale invocate. Potrivit articolelor 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată. În situații similare, Curtea a notat că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, Curtea l-ar înlocui pe autorul acesteia la formularea unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (a se vedea DCC nr. 117 din 8 septembrie 2022, §§ 14-15; DCC nr. 107 din 29 august 2023, § 18 și jurisprudența citată acolo).

19. De asemenea, Curtea observă că, sub aparența unor critici referitoare la imprezibilitatea dispozițiilor contestate, autorul excepției anticipează o eventuală interpretare și o aplicare pretins eronată a acestora de către instanța de judecată. În acest sens, Curtea subliniază că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii în situații concrete exced controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 107 din 29 august 2023, § 20).

20. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 2 alin. (3) lit. c) și 12 din Codul administrativ, ridicată de dl Ruslan Nastas, parte în dosarul nr. 3r-9/2024, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 25 aprilie 2024
DCC nr. 36
Dosarul nr. 76g/2024